

DUX

Recording Producers

PARVULE PUPULE

Bornus Consort | Concerto Antemurale
Chór Sarmacki im. G. G. Gorczyckiego
Trombastic | Tempus | Robert Pożarski

antus sarmaticus

POLISH EARLY MUSIC

Sponsor: Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego

Partnerzy | Partners:

Instytut Muzyki i Tańca

Kolegium Europy Wschodniej im. Jana Nowaka-Jeziorańskiego

Zakład Narodowy im. Ossolińskich

Kościół Pokamedulski w Lesie Bielańskim w Warszawie

Kościół Uniwersytecki we Wrocławiu

„Dobre Miejsce” Sp. z o.o.

Wrocławskie Radio Rodzina

Składamy wyrazy wdzięczności za pomoc | We wish to thank the following individuals for their help:

Ks. prof. dr hab. Jackowi Urbanowi, Dyrektorowi Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej na Wawelu za zgodę na wykorzystanie źródeł rękopiśmiennych,	Father Prof. Jacek Urban, Director of the Archive at the Cracow Cathedral Chapter at Wawel, for his permission to use manuscript sources
Pani dr hab. Barbarze Przybyszewskiej-Jarmińskiej, prof. Instytutu Sztuki PAN za wsparcie muzykologiczne i udostępnienie źródeł rękopiśmiennych,	Prof. Barbara Przybyszewska-Jarmińska from the Institute of Art at the Polish Academy of Sciences for her musicological support and making manuscript sources available
Ks. Wojciechowi Drozdowiczowi – proboszczowi Lasu Bielańskiego w Warszawie za udostępnienie miejsc na próby i nagrania,	Father Wojciech Drozdowicz, parish priest of the Bielany Forest in Warsaw, for making locations for rehearsals and recordings available
Ks. Tadeuszowi Sowie – proboszczowi parafii Najświętszego Zbawiciela w Warszawie za udostępnienie sali prób,	Father Tadeusz Sowa, parish priest of the Church of the Holiest Saviour in Warsaw, for making locations for rehearsals and recordings available
Drowi Bartoszowi Izbiickiemu za udostępnienie materiałów źródłowych,	Bartosz Izbiicki, PhD., for making source materials available
Pani Ewie i Maćkowi Frączakowi za działania logistyczne,	Ms. Ewa and Mr. Maciek Frączak for logistical operations
oraz Jurkowi Modrzejewskiemu – za wsparcie w godzinie próby.	and Jurek Modrzejewski for his support at a challenging time

© **Stowarzyszenie „Schola Gregoriana Silesiensis” | Schola Gregoriana Silesiensis Society**

© **DUX 2014, DUX 1172**

Nagranie wykonane zostało w kościele pw. Niepokalanego Poczęcia NMP w Warszawie, w październiku 2014 roku.

The recording was made at the Church of Immaculate Conception in Warsaw, in October 2014.

MARCIN DOMŻAŁ

Reżyseria nagrania, montaż, mastering | Record production, sound engineering, mastering

Rysunek z karty tytułowej dzieła **Praktyka o komecie widzianej Roku Pańskiego 1577 dnia dziesiątego listopada** autorstwa Piotra Słowacjusza ze Zdakowa, Kraków, w drukarni Mikołaja Szarfenberga, 1577 | Drawing from the title page of *Practice about the Comet Seen in the Year of Our Lord 1577 on the Tenth of November*, authored by Piotr Słowacjusz from Zdakow, Cracow, by the imprint of Mikołaj Szarfenberg, 1577

Na okładce | Cover

MAKSYMILIAN KAPELAŃSKI

Tłumaczenie | Translations

AGNIESZKA ZAKRZEWSKA, RAFAŁ DYMERSKI

Projekt graficzny | Design

RAFAŁ DYMERSKI

Skład | Page layout

DUX Recording Producers, Morskie Oko 2, 02-511 Warsaw, Poland, e-mail: dux@dux.pl

PARVULE PUPULE

Bornus Consort

Kwartet Wokalny Tempus | Vocal Quartet 'Tempus'

Zespół instrumentów dawnych Concerto Antemurale

Ensemble of Ancient Instruments 'Concerto Antemurale'

Trombastic

Chór Sarmacki im. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego | The Gorczycki Sarmatian Choir

Robert Pożarski

kierownictwo muzyczne | artistic director

PARVULE PUPULE

Tytułowa pastorela *Parvule pupule*, czyli po polsku *O, ubogie chłopię*, należy do popularnego w czasach sarmackiej Rzeczypospolitej sposobu obchodzenia świąt Bożego Narodzenia. Celebrowano wówczas bogate liturgie, spożywano sute wieczerze, a nade wszystko śpiewano kliwie pastorałki, jednym słowem – świętowano, gdy nadeszła pora uroczysta!

Płyta *Parvule pupule* stanowi muzyczny zapis uroczystej Pasterki – nocnej mszy Bożego Narodzenia. Jej osią jest kompozycja jednego z najbardziej znanych w Europie twórców polskiej muzyki – Marcina Mielczewskiego. Dzięki pomocy dr hab. Barbary Przybyszewskiej-Jarmińskiej dotarliśmy do rękopisu zapomnianej obecnie Mszy na Narodzenie Pana Naszego Jezusa Chrystusa (*Missa pro Nativitate Domini Nostri Jesu Christi*) napisanej przez Mielczewskiego. Zapisy dwóch różnych wersji tej mszy odległe o ok. 50 lat, znajdują się w Archiwum Krakowskiej Kapituły Katedralnej na Wawelu. Msza napisana została z użyciem melodii i charakterystycznego trójdzielnego rytmu hymnu *Puer natus in Bethlehem* jako *cantus firmus*. Sporo pracy mieliśmy ze sporządzeniem partytury według wspomnianych wyżej rękopisów: obie wersje zapisu kompozycji nieco różnią się między sobą muzycznie, a rękopis późniejszy

zawiera dodaną partię generalbasu (*basso continuo*) niezwykle oszczędnie cyfrowanego. Toczyły się wśród nas dyskusje dotyczące harmoniczej konstrukcji utworu. O ile wiemy, jak powinny być harmonizowane barokowe kadencje, o tyle kontrowersyjne okazały się zapisy XVII-wiecznego rękopisu, który jakby na przekór zwyczajowi zapisuje alteracje wcale nie tam, gdzie byśmy się ich spodziewali! Faktura Mszy Mielczewskiego w całości jest homofoniczna, jednak sposób prowadzenia głosów sprawia, że niejednokrotnie słuchacz zastanawia się, czy to nie polifonia. Świadczy to najlepiej o geniuszu kompozytora, najlepiej znanego poza Rzeczpospolitą polskiego twórcy XVII wieku.

Msza *pro Nativitate Domini Nostri Jesu Christi* Marcina Mielczewskiego składa się wyłącznie z *ordinarium*, czyli tzw. części stałych (*Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus*). Aby zachować pełną formę celebracji liturgicznej, musieliśmy dobrać do niego odpowiednie *propria*. Posłużyliśmy się jednogłosowym chorałem „sarmackim”, pochodzącym z wydanego w 1651 roku w Krakowie *Graduale Petricoviense*. Zastosowana tam notacja „niemiecka” (*Huffnagelschrift*) pozwala wykonać śpiew jednogłosowy rytmicznie, w ścisłym nawiązaniu do kompozycji Mielczewskiego. Chorał z ksiąg piotrkowskich, do których należy wspomniane *Graduale* jest zapisem tradycji liturgicznej

w Polsce po Soborze Trydenckim. Księgi przekazują nam muzykę w wielu miejscach różniącą się od wersji rzymskich, a nade wszystko zawierającą śpiewy i obrzędy obecne wyłącznie w polskiej tradycji tamtych czasów. Wstępem do mszy jest zaś genealogia Jezusa Chrystusa według Ewangelii Mateuszowej, śpiewana w tonie zacerpnieniem z *Antiphonarium* Łukasza Kupisza (Kraków, 1655). Śpiew ten w liturgii zamyka *Matutinum* na Boże Narodzenie, które z pewnością, przynajmniej w kościołach klasztornych, bezpośrednio poprzedzało Pasterkę.

Ponieważ nocna msza Bożego Narodzenia – Pasterka – ma do dziś charakter wyjątkowo radosny, nie mogło i w naszym nagraniu zabraknąć elementów spoza ścisłego kanonu mszy. Pierwszy z nich to potężny ośmiogłosowy motet Marcina Mielczewskiego *Currite populi* oryginalnie przeznaczony na Rezurekcję. Skorzystaliśmy tu z odwiecznego liturgicznego zwyczaju tworzenia kontrafaktur (podpisywania starych melodii nowym tekstem). Motet został przez nas opatrzone wersem *Quia puer est nobis natus* i w ten prosty sposób włączony w obchody Bożego Narodzenia. Na płycie usłyszymy także muzykę na Podniesienie – zwyczaj zupełnie zarzucony

we współczesnej liturgii katolickiej – świetne kompozycje Adama z Wągrowca (†1629) przepisane z tabulatury żmudzkiej na konsort czterech puzonów. Szczególnie miejsce zajmuje w naszym programie *Sonata a due con basso pro organo* Stanisława Sylwestra Szarzyńskiego. Wykonana z udziałem wioli da gamba uzyskała niezwykle blask i powab nocy Bożego Narodzenia.

Jeszcze bardziej żywiołowym i, rzec można – ludycznym elementem naszej uroczystości są anonimowe pastorele, które właśnie w XVII wieku gremialnie zjawiły się w sarmackich zwyczajach świętowania Bożego Narodzenia. Tytułowe *Parvule pupule* zastąpiło nam kazanie, podczas komunii zaś, gdy część obecnych zapewne już smacznie sobie drzemie, pojawia się polska pastorałka *Ktoś o tej dobie*. Na zakończenie grzmi *Gloria in excelsis Deo* Szarzyńskiego – najstarsza znana polska pastorela.

Mamy nadzieję, że наша najnowsza płyta z chorałem sarmackim wprowadzi do Państwa domu nieco zapomnianej pośród szalu świątecznych zakupów spokojnej radości świętowania przy źółbku Jezusa. Wszyscy wykonawcy życzą Państwu Wesołych Świąt!

Robert Pożarski

PARVULE PUPULE

The pastorela that lends its title to the CD, *Parvule pupule* – which means *O, Poor Country Boy* – formed part of a popular way of celebrating the Christmas Holidays in Sarmatian Poland. At this historical time, lavish liturgies were officiated, sumptuous feasts consumed at supper, and above all, sentimental pastorelas sung; put simply, it was a high celebration!

Our *Parvule pupule* CD is a musical record of a solemn Pastoral Mass, in other words, the Christmas Midnight Mass. The centrepiece is a composition by one of the best-known European composer of Polish music – Marcin Mielczewski. Owing to the help of Prof. Barbara Przybyszewska-Jarmińska, we have been able to identify a manuscript of the presently forgotten Nativity Mass (*Missa pro Nativitate Domini Nostri Jesu Christi*) written by Mielczewski. Inscriptions of two different versions of this mass, distant from one another by around 50 years, are found in the Archive of the Cracow Cathedral Chapter at the Wawel hill architectural complex. The Mass has been written with the use of melodies and characteristic triple rhythm of the hymn *Puer natus in Bethlehem*, which it uses as a *cantus firmus*. We had plenty of work in preparing the score based on the above-mentioned manuscripts: the com-

position's versions differ somewhat musically, and the later manuscript includes the added part of *basso continuo* that is figured extraordinarily sparsely. We had rolling discussions about the harmonic construction of the piece. While we know how Baroque cadences should be harmonized, the inscriptions of the seventeenth-century manuscript revealed themselves to be controversial in their seeming contradiction to the customary writing of alterations, presenting them in completely different places than we expected! The texture of Mielczewski's Mass as a whole is homophonic, but the manner of conducting the voices makes the listener often ponder whether this isn't polyphony. This best exemplifies the genius of the composer, the best-known Polish creator in the seventeenth century beyond the Commonwealth.

Mielczewski's *Missa pro Nativitate Domini Nostri Jesu Christi* is composed of solely the *ordinarium*, i.e. the fixed parts: *Kyrie, Gloria, Credo, Sanctus, Agnus*. To retain the full form of liturgical celebration, we had to select the suitable *propria*. We utilized a monophonic 'Sarmatian' chant from a *Graduale Petricoviense* published in Cracow (1651). The 'German' notation it uses (*Huffnagelschrift*) allows the monophonic singing to be performed rhythmically, in strict keeping with references to Mielczewski's composition. The chant from Piotrków, to which the mentio-

ned *Graduale* belongs, is an inscription from the liturgical tradition in Poland after the Council of Trent. The books transmit music that in many locations differs from the Roman versions, and in particular contain song and rites present solely in the Polish tradition of those times. In turn, Jesus Christ's genealogy according to the Gospel of Matthew introduces the Mass, and is sung in a tone adopted from Łukasz Kupisz's *Antiphonarium* (Cracow, 1655). In the liturgy, this song closes the *Matutinum* for Christmas, which would surely, at least in monastery churches, directly precede the Pastoral Mass.

Since the Christmas Midnight Mass – or the Pastoral Mass – to this day has a specially joyful character, our recording could not do without elements from outside the strict canon of the Mass. The first of these is a powerful, eight-voice motet by Marcin Mielczewski titled *Currite populi*, originally destined for the Resurrection. We have availed ourselves of the centuries-old liturgical custom of creating *contrafacta* (inscribing new texts under old melodies). We have furnished the motet with the verse *Quia puer est nobis natus*, including it in this simple way in the Christmas celebrations. We'll also hear on the CD music for the Elevation – usually completely abandoned in contemporary Catholic liturgy – in the form of splendid compositions by Adam of Wągrowiec

(†1629) copied from the Żmudź tablature for a consort of four trombones. A special place in our program is assumed by Stanisław Sylwester Szarzyński's *Sonata a due con basso pro organo*. Performed with the use of viola da gamba, it obtained the special lustre and charm of a Christmas night.

An even more elemental, and – we could say – playful component of our celebration are anonymous pastorelas that appeared in mass amounts in Sarmatian ways of celebrating Christmas precisely in the seventeenth century. The *Parvule pupule* that supplies the CD's title replaces for us the homily, while at Communion – when some attendees surely take to slumber – the Polish pastoral *Ktoś o tej dobie* appears. Finally, the end thunders with Szarzyński's *Gloria in excelsis Deo*, the oldest known Polish pastorela.

We hope that our new CD with the Sarmatian chant invites into your homes some of the forgotten, quietly abiding joy of holidays, somewhat forgotten today amidst the frenzy of holiday shopping. And all the musicians wish you a Merry Christmas!

Robert Pożarski

Marcin MIELCZEWSKI – kompozytor i kapelmistrz. Nie jest znana data ani miejsce jego urodzenia, nic nie wiadomo także o latach jego młodości. Co najmniej od 1632 był muzykiem króla Władysława IV Wazy (prawdopodobnie instrumentalistą). W 1644 lub 1645 został kapelmistrzem Karola Ferdynanda Wazy, najmłodszego brata Władysława IV, biskupa wrocławskiego i płockiego. Biskup-królewicz miał jeden z najlepszych zespołów muzycznych w ówczesnej Rzeczypospolitej, złożony z muzyków włoskich i polskich. Mielczewski pracował na tym stanowisku do końca życia, nie zrywając jednak kontaktów z dworem królewskim. Ponieważ Karol Ferdynand starał się mieć swoją kapelę zawsze do dyspozycji, można przypuszczać, że Mielczewski zmieniał miejsca pobytu wraz ze swym chlebodawcą. Kompozytor przebywał więc w Wyszakowie, Broku, Ujazdowie i Warszawie, odbywał także podróże, m.in. do Gdańska (1646) oraz Nysy i Opola (1650), gdzie prawdopodobnie spędził około pół roku. Był dwukrotnie żonaty – z pierwszą żoną, Urszulą Manuszówną, miał syna Stanisława i trzy córki: Elżbietę, Dorotę i Agnieszkę, z drugą – Jadwigą Kołaczkową, jednego syna, Franciszka Sylwestra. Cały swój dorobek kompozytorski ofiarował mocą testamentu z dnia 8 września 1651 biskupowi Karolowi Ferdynandowi. Do naszych czasów nie dotrwał

jednak ten zbiór muzykaliów, ani też wzmiankowany w ostatniej woli spis jego utworów. Zmarł we wrześniu 1651 w Warszawie.

Marcin Mielczewski był najbardziej znanym w Europie polskim kompozytorem XVII w. Jego utwory znano w ośrodkach niemieckich, w Danii, Gdańsku, na Śląsku, Morawach i Słowacji, Ukrainie, w Rosji i przypuszczalnie w Paryżu. Za życia kompozytora drukiem ukazał się jedynie jego kanon – w *Xenia Apollinea*, dodatku nutowym do *Cribrum musicum ad triticum Siferticum Marco Scacchiego* (Wenecja 1643). W 1659, osiem lat po śmierci, w publikacji Johanna Havemannna *Jesu Hilf! Erster Theil Geistlicher Concerten... aus den berühmtesten Italiänischen und anderen Autoribus* zamieszczony został jego solowy koncert kościelny *Deus in nomine tuo*. Pozostałe utwory Mielczewskiego znalazły się w rękopiśmiennych kopiach (pochodzących w większości z II połowy XVII w.), które przechowywane są obecnie w bibliotekach i archiwach zagranicznych – w Berlinie (m.in. zbiór z dawnej Biblioteki Miejskiej we Wrocławiu), Paryżu, Kromieryżu, Lewoczy i Wilnie, a także polskich – Gdańsk, Warszawa i Kraków. Niektóre kompozycje, znajdujące się do II wojny światowej w naszym kraju, uważa się za zaginione i znane są tylko z XX-wiecznych kopii lub mikrofilmów.

www.culture.pl

Marcin MIELCZEWSKI – composer and chapel master. Neither his date nor place of birth is known, and we have no information about his years of youth. At least since 1632, he was musician (probably an instrumentalist) to King Władysław IV Vasa. In 1644 or 1645, he became chapel master to Karol Ferdynand Vasa, bishop of Wrocław and Płock, youngest brother of Władysław IV. The bishop-prince had one of the best musical ensembles in the Polish Commonwealth of the time, which was made up of Italian and Polish musicians. Mielczewski worked at this post until the end of his life, but without breaking ties with the royal court. Since Karol Ferdynand always tried to have his chapel ensemble at his disposal, we can surmise that Mielczewski changed his place of residence together with his employer. The Polish composer thus stayed in Wyszaków, Brok, Ujazdowo, and Warsaw, traveling among others to Gdańsk (1646), as well as Nysa and Opole (1650), where he probably spent around a year and a half. He was married twice, having with his first wife – Urszula Manuszówna – his son Stanisław and three daughters: Elżbieta, Dorota, and Agnieszka; and with his second wife – Jadwiga Kołaczówna – one son, Franciszek Sylwester. He offered his entire compositional output through a testament dated September 1651 to bishop Karol Ferdynand. However, this collection

of music did not survive to our days, nor did the list of his works mentions in his will. He died in September 1651 in Warsaw.

Marcin Mielczewski was the best-known Polish composer in seventeenth-century Europe. His music was known in German centres, Denmark, Gdańsk, Silesia, Moravia and Slovakia, Ukraine, Russia, and possibly in Paris. During the Polish composer's life, the only work to appear in print was his canon in *Xenia Apollinea*, a sheet music supplement to Marco Scacchi's *Cribrum musicum ad triticum Siferticum* (Venice 1643). In 1659, eight years after Mielczewski's death, Johann Havemann's publication *Jesu Hilf! Erster Theil Geistlicher Concerten... aus den berühmtesten Italiänischen und anderen Autoribus* included his solo church concerto *Deus in nomine tuo*. Mielczewski's remaining pieces have been found in handwritten copies (the majority from the second half of the seventeenth century), presently kept in foreign libraries and archives: in Berlin (which includes the collection of the former Public Library in Wrocław), Paris, Kroměříž, Levoča, as well as libraries and archives in Poland: in Gdańsk, Warsaw, and Cracow. Some compositions, which remained in Poland until WWII, are considered lost and are known only from twentieth-century copies or microfilms.

www.culture.pl

① **The book of the generation of Jesus Christ.** Mt 1,1-16. King James Bible (1611)

The book of the generation of Jesus Christ, the son of David, the son of Abraham.
Abraham begat Isaac; and Isaac begat Jacob; and Jacob begat Judas and his brethren;
And Judas begat Phares and Zara of Thamar; and Phares begat Esrom; and Esrom begat Aram;
And Aram begat Aminadab; and Aminadab begat Naasson; and Naasson begat Salmon;
And Salmon begat Booz of Rachab; and Booz begat Obed of Ruth; and Obed begat Jesse;
And Jesse begat David the king; and David the king begat Solomon of her that had been the wife of Urias;
And Solomon begat Roboam; and Roboam begat Abia; and Abia begat Asa;
And Asa begat Josaphat; and Josaphat begat Joram; and Joram begat Ozias;
And Ozias begat Joatham; and Joatham begat Achaz; and Achaz begat Ezekias;
And Ezekias begat Manasses; and Manasses begat Amon; and Amon begat Josias;
And Josias begat Jechonias and his brethren, about the time they were carried away to Babylon:
And after they were brought to Babylon, Jechonias begat Salathiel; and Salathiel begat Zorobabel;
And Zorobabel begat Abiud; and Abiud begat Eliakim; and Eliakim begat Azor;
And Azor begat Sadoc; and Sadoc begat Achim; and Achim begat Eliud;
And Eliud begat Eleazar; and Eleazar begat Matthan; and Matthan begat Jacob;
And Jacob begat Joseph the husband of Mary, of whom was born Jesus, who is called Christ.

② **Marcin Mielczewski: motetto *Currite populi* cum versu *Quia puer est natus***

Śpieszcie tłumy, śpieszcie, grajcie na bębenkach, grajcie, wypowiedzcie głosami, wypowiedzcie: Alleluja...
V.: Że Dziecię nam się narodziło z Maryi Dziewicy. Alleluja...
V.: O Chryste przepotężny, o Chryste najłaskawszy. Tobie sława, Tobie chwała, Tobie cześć i zwycięstwo w Bogu, który króluje na wieki. Amen.

Hurry people, sing Psalms, sound the timpanis, speak with your voice. Alleluia...
V.: Since the Child is born today of the Virgin Mary.

V.: Oh, Christ almighty, O Christ most gracious. Your fame, glory to you, your honor and victory in the God who reigns forever. Amen.

③ **Introitus *Dominus dixit ad me.*** Ps. 2, 1-2.7-8

Pan rzekł do mnie: Tyś jest synem moim, jam ciebie dziś zrodził.

Ps.: Czemu się wzburzyli poganie, a ludzie rozmyślali próżne rzeczy?

Chwała Ojcu i Synowi, i Duchowi Świętemu, jak była na początku, teraz i zawsze, i na wieki wieków. Amen.

The Lord hath said unto me, Thou art my Son; this day have I begotten thee.

Ps.: Why do the heathen rage, and the people imagine a vain thing?

Glory to the Father, and to the Son, and to the Holy Spirit, both now, and ever, and unto the ages of ages. Amen.

④ **Kyrie**

Panie, zmiłuj się. Chryste, zmiłuj się. Panie, zmiłuj się.

Lord, have mercy. Christ, have mercy. Lord, have mercy.

⑤ **Gloria in excelsis Deo**

Chwała na wysokości Bogu a na ziemi pokój ludziom dobrej woli.

Chwalimy Cię, błogosławimy Cię. Wielbimy Cię, wysławiamy Cię.

Dzięki Ci składamy, bo wielka jest chwała Twoja.

Panie Boże, Królu nieba, Boże Ojczy wszechmogący.

Panie, Synu Jednorodzony, Jezu Chryste.

Panie Boże, Baranku Boży, Synu Ojca.

Który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami.
Który gładzisz grzechy świata, przyjm błaganie nasze.
Który siedzisz po prawicy Ojca, zmiłuj się nad nami.
Albowiem tylko Tyś jest święty, Tylko Tyś jest Panem, Tylko Tyś Najwyższy, Jezu Chryste,
Z Duchem Świątym, w chwale Boga Ojca. Amen.

Glory to God in the highest, and on earth peace to people of good will.
We praise you, we bless you. We adore you, we glorify you. We give you thanks for your great glory.
Lord God, heavenly King, O God, almighty Father.
Lord Jesus Christ, Only Begotten Son.
Lord God, Lamb of God, Son of the Father.
You take away the sins of the world, have mercy on us.
You take away the sins of the world, receive our prayer.
You are seated at the right hand of the Father, have mercy on us.
For you alone are the Holy One, you alone are the Lord, you alone are the Most High, Jesus Christ.
With the Holy Spirit, in the glory of God the Father. Amen.

⑥ *Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli ad Titum. Tt 2,11-15*

Umilowany: Ukazała się łaska Boga zbawiciela naszego wszystkim ludziom: Nauczająca nas, abyśmy zaprzawszy się niepobożności i świeckich pożądliwości, trzeźwie, i sprawiedliwie, i pobożnie, żyli na tym świecie, Oczekiwając błogosławionej nadzieje, i przyszcia chwały wielkiego Boga i zbawiciela naszego Jezusa Chrystusa, Który dał samego siebie za nas, aby nas wykupił od wszelkiej nieprawości, ażeby oczyścił sobie lud przyjemny, naśladowcwe dobrych uczynków. To mów, i napominaj, w Chrystusie Jezusie, Panu naszym.

Beloved: the grace of God that bringeth salvation hath appeared to all men, teaching us that, denying ungodliness and worldly lusts, we should live soberly, righteously, and godly, in this present world;

looking for that blessed hope, and the glorious appearing of the great God and our Saviour Jesus Christ; who gave himself for us, that he might redeem us from all iniquity, and purify unto himself a peculiar people, zealous of good works. These things speak, and exhort in Jesus Christ, our Lord.

⑦ **Graduale *Tecum principium***. Ps. 109[110],1.3

Przy tobie przodkowanie w dzień możności twojej w jasnościach świętości: z żywota przed jutrznią zrodziłem cię.

V: Rzekł Pan Panu memu: siedź po prawicy mojej. Aż położę nieprzyjacioły twoje, podnóżkiem nóg twoich.

Thy people shall be willing in the day of thy power, in the beauties of holiness from the womb of the morning: thou hast the dew of thy youth.

V: The Lord said unto my Lord, Sit thou at my right hand, until I make thine enemies thy footstool.

⑧ **Alleluia. *Dominus dixit*** cum Sequentia ***Grates nunc omnes***. Ps. 2,7

Alleluja. Pan rzekł do mnie: Tyś jest synem moim, jam ciebie dziś zrodził.

Seq.: Podziękuj wszyscy Panu tu składamy, Bogu, co Narodzeniem swoim nas wyzwolił spod diabelskiej mocy.

Jemu sposobnie śpiewać z aniołami: na wysokości wiekuista chwała.

Alleluia. The Lord hath said unto me, Thou art my Son; this day have I begotten thee.

Seq.: Now all we do thanks the Lord God, who is his birth has liberated us from the power of the Devil.

Glory to God in the highest, this is required that always let us sing with the angels.

9 *Sequentia sancti Evangelii secundum Lucam.* Łk 2,1-14

I stało się, w one dni wyszedł dekret od Cesarza Augusta, aby popisano wszystek świat. Ten popis pierwszy, stał się od starosty Syryjskiego Cyryna. I szli wszyscy, aby się popisali, każdy do miasta swego. Szedł też i Józef od Galileje z miasta Nazareth, do Żydowskiej ziemi, do miasta Dawidowego, które zowią Bethlehem: przeto iż był z domu i pokolenia Dawidowego: Aby był popisany z Maryą poślubioną sobie małżonką brzemienną. I stało się, gdy tam byli, wypełniły się dni, aby porodziła. I porodziła syna swojego pierwородnego, a uwinęła go w pieluszki, i położyła go w żłobie: iż miejsca im nie było w gospodzie. A byli pasterze w teje krainie czujący i strzegący nocne straże nad trzodą swoją. A oto anioł Pański stanął podług nich a jasność Boża zewsząd je oświeciła: i zlekli się wielką bojaźnią: I rzekł im anioł: Nie bójcie się: bo oto opowiadam wam wesele wielkie, które będzie wszystkiemu ludowi: Iż się wam dziś narodził zbawiciel, który jest Chrystus Pan, w mieście Dawidowem. A ten wam znak: znajdziecie niemowiętko uwinione w pieluszki i położone we żłobie. A natychmiast było z aniołem mnóstwo wojska niebieskiego, chwalcących Boga, i mówiących: Chwała na wysokościach Bogu: a na ziemi pokój ludziom dobrej wolej.

And it came to pass in those days, that there went out a decree from Caesar Augustus, that all the world should be taxed. (And this taxing was first made when Cyrenius was governor of Syria.) And all went to be taxed, every one into his own city. And Joseph also went up from Galilee, out of the city of Nazareth, into Judaea, unto the city of David, which is called Bethlehem; (because he was of the house and lineage of David:) To be taxed with Mary his espoused wife, being great with child. And so it was, that, while they were there, the days were accomplished that she should be delivered. And she brought forth her first-born son, and wrapped him in swaddling clothes, and laid him in a manger; because there was no room for them in the inn. And there were in the same country shepherds abiding in the field, keeping watch over their flock by night. And, lo, the angel of the Lord came upon them, and the glory of the Lord shone round about them: and they were sore afraid. And the angel said unto them, Fear not: for, behold, I bring you good tidings of great joy, which shall be to all people. For unto you is born this day in the city of David a Saviour, which is Christ the Lord. And this shall be a sign unto you; Ye shall find the babe wrapped in swaddling clothes, lying in a manger. And suddenly there was with the angel a multitude of the heavenly host praising God, and saying, Glory to God in the highest, and on earth peace, good will toward men.

10 *Pastorela Parvule pupule*

Chłopaczku maleńki śpij, śpij maleńki Jezusku.

Nikt nie będzie niepokoił kołyski, nie odbierze spoczynku i nie zamąci snu.

Spraw tylko, aby bliźniacze i nader delikatne zamknęły się oczęta.

Józef będzie stał, poruszał kołyskę, niebo się będzie uśmiechało, słońce powstrzyma zimno.

Chłopaczku maleńki...

Oto masz u wejścia pasterzy z pól, wielkich śpiewaków;

do kołyski przybieżeli, już skrzypki przysposobili, już lutnie przygotowali.

Dafnis zaśpiewa, Alexis zagra na flecie upragnione miłości, uroczyste zacności.

Chłopaczku maleńki...

Największy mróz zimy, chłód żłobka, brudy jaskini.

Miłość w róże przemienia, za przepych podaje, tak świat zawstydzą.

Siano zmięknie, żłóbek się ogrzeje, mróz złagodnieje, ciało wzrośnie.

Chłopaczku maleńki...

Sleep little baby-boy, sleep little Jezus.

No one will bother cradle, no one can take rest and will not interfere with sleep.

Only matters to twin and very gentle sweet eyes closed.

Joseph will stand, move the cradle, the sky will be smiled, the sun will stop cold.

Little baby-boy...

Here you are at the entrance of the shepherds of the fields, great singers;

came to cradle already equip the fiddle, lutes already prepared.

Dafnis will sing, Alexis will play the flute first love, solemn majesty.

Little baby-boy...

The biggest winter frost, cold nursery, dirt cave.

Love transforms roses for glamor reports so embarrassing world.

Hay is tender, crib to warm, frost relented, the corpus will increase.

Little baby-boy...

11 *Credo*

Wierzę w jednego Boga, Ojca Wszechmogącego,
Stworzyciela nieba i ziemi, wszystkich rzeczy widzialnych i niewidzialnych.
I w jednego Pana Jezusa Chrystusa, Syna Bożego Jednorodzonego,
który z Ojca jest zrodzony przed wszystkimi wiekami.
Bóg z Boga, Światłość ze Światłości, Bóg prawdziwy z Boga prawdziwego.
Zrodzony, a nie stworzony,
Współistotny Ojcu, a przez Niego wszystko się stało.
On to dla nas ludzi i dla naszego zbawienia zstąpił z nieba.
I za sprawą Ducha Świętego przyjął ciało z Maryi Dziewicy i stał się człowiekiem.
Ukrzyżowany również za nas pod Poncjuszem Piłatem został umęczony i pogrzebany.
I zmartwychwstał trzeciego dnia, jak oznajmia Pismo.
I wstąpił do nieba; siedzi po prawicy Ojca.
I powtórnie przyjdzie w chwale sądzić żywych i umarłych, a królestwu Jego nie będzie końca.
I w Ducha Świętego, Pana i Ożywiciela, który od Ojca pochodzi,
który z Ojcem i Synem wspólnie odbiera uwielbienie i chwałę; który mówi przez Proroków.
Wierzę w jeden, święty, powszechny i apostołski Kościół.
Wyznam jeden chrzest na odpuszczenie grzechów.
I oczekuję wskrzeszenia umarłych i życia wiecznego w przyszłym świecie. Amen.

I believe in one God, the Father almighty,
Maker of heaven and earth, of all things visible and invisible.
I believe in one Lord Jesus Christ, the Only Begotten Son of God,
born of the Father before all ages.
God from God, Light from Light, true God from true God,
Begotten, not made,
Consubstantial with the Father; through him all things were made.
For us men and for our salvation he came down from heaven,

And by the Holy Spirit was incarnate of the Virgin Mary, and became man.
For our sake he was crucified under Pontius Pilate, he suffered death and was buried,
And rose again on the third day in accordance with the Scriptures.
He ascended into heaven and is seated at the right hand of the Father.
He will come again in glory to judge the living and the dead
And his kingdom will have no end.
I believe in the Holy Spirit, the Lord, the giver of life,
Who proceeds from the Father and the Son, who with the Father and the Son is adored and glorified,
who has spoken through the prophets.
I believe in one, holy, catholic and apostolic Church.
I confess one Baptism for the forgiveness of sins
And I look forward to the resurrection of the dead and the life of the world to come. Amen.

12 **Offertorium** *Lætentur cæli*. Ps. 95,11

Niech się weselą niebiosa, a niech się raduje ziemia przed Panem, że przyszedł.

Let the heavens rejoice, and let the earth be glad before the Lord: for he cometh.

13 **Sanctus**

Święty, święty, święty, Pan Bóg zastępów. Pełne są niebiosa i ziemia chwały Twojej. Hosanna na wysokości.
Błogosławion, który idzie w imię Pańskie. Hosanna na wysokości.

Holy, holy, holy, Lorde God of Hostes: heaven and earth are full of thy glory: Hosanna, in the highest.
Blessed is he that commeth in the name of the Lorde: Glory to thee, O lorde in the highest.

15 ***Agnus Dei***

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, zmiłuj się nad nami. (*ij*)

Baranku Boży, który gładzisz grzechy świata, obdarz nas pokojem.

Lamb of God, you who take away the sins of the world, have mercy upon us. (*ij*)

Lamb of God, you who take away the sins of the world, grant us peace.

16 ***Communio In splendoribus***. Ps 109[110],3 cum Ps 116[117]

W jasnościach świętości: z żywota przed jutrzenką zrodziłem cię.

Ps.: Chwalcie Pana wszyscy pogani: chwalcie go wszyscy narოდowie.

Bo się umocniło nad nami miłosierdzie jego: a prawda Pańska trwa na wieki.

Chwała Ojcu...

In the beauties of holiness from the womb of the morning: thou hast the dew of thy youth.

Ps.: O praise the Lord, all ye nations: praise him, all ye people.

For his merciful kindness is great toward us: and the truth of the Lord endureth for ever.

Glory to the Father...

18 ***Pastorela Ktoś o tej dobie***

Someone at this age crying in the manger.

And where, where?

In the stable poor, though fierce frost, Heavenly child.

Poor lies in vile cloths.

And who, who?

Lord of all the world, that time can not comprehend.
Unheard miracle, unseen guest.
And who, who?
Hidden God, who is now born showed up the people.

19 *Ite missa est*

Idźcie, ofiara spełniona. *R.*: Bogu niech będą dzięki.

Go forth, the Mass is ended. *R.*: Thanks be to God.

20 **Stanisław Sylwester Szarzyński: *Gloria in excelsis Deo, motetto de Nativitate Domini***

Chwała na wysokościach Bogu!

Słuchajcie, pasterze: w Betlejem narodzony, Chrystus nam jest dany. Idźcie, uczcijcie leżącego w żłobie.
Powstańmy wszyscy, śpieszmy do Betlejem, byśmy widzieli cudowne Dziecię, któremu służą aniołowie,
czcżą radosnymi pieśniami.

Chwała, chwała,

O, pasterze, idźcie, dajcie chwałę rodzącemu się, dajcie pieśni leżącemu.

Powstańmy, idźmy.

Witaj, Jezu maleńki, witaj, słodki, śliczniutki, witaj, radości serca, żarze duszy.

Witaj, Jezu maleńki, witaj, słodki Jezusku, witaj, radości serca, pociecho duszy.

Witaj, narodzony, nam dany, wszystkim miły.

Glory to God!

Listen to the shepherds, he was born in Bethlehem, Christ has been given to us. Go ye, shall ye worship, lying in a manger.

Let us all, Let us make haste to Bethlehem, let us see a wonderful child. Angels serve him, joyful worship songs.

Glory, glory,

Shepherds, go, give praise nascent, give melody to lying.

Company, Let's go.

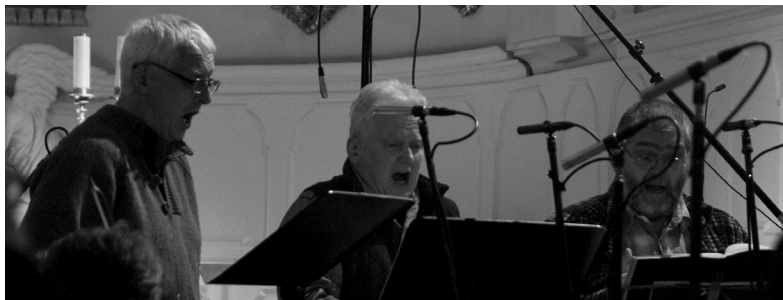
Hail little Jesus, hail, sweet lovely, hail, the joy of the heart, the fire of my breast.

Hail little Jesus, hail, sweet Jesus, hail, the joy of the heart, the solace of my soul.

Hail, born, given to us, nice to everyone.

Marcin Mielczewski
Missa pro Nativitate Domini Nostri Iesu Christi
KK.1.97.1

BORNUS CONSORT – czołowy polski zespół wokalny specjalizujący się w wykonywaniu muzyki dawnej, którego kierownikiem artystycznym jest Marcin Bornus-Szczyciński. Zespół powstał w 1981 roku z inspiracji dr Ewy Obniskiej, kierującej wówczas Redakcją Muzyki Klasycznej i Dawnej II Programu Polskiego Radia. Śpiewacy specjalizowali się w wykonywaniu polskiej muzyki przełomu XVI i XVII stulecia, jednak ich zainteresowania stopniowo ewoluowały w kierunku muzyki znacznie wcześniejszej. Pierwszym znaczącym przedsięwzięciem w dziedzinie muzyki średniowiecznej było wystawienie w 1984 roku w Teatrze Wielkim w Warszawie XIII-wiecznego dramatu liturgicznego *Ludus Danielis*. Grano ten spektakl prawie 100 razy aż

do lat 90. Po tym przyszły następne doświadczenia i dziś zespół zajmuje się głównie monodią, czyli śpiewem jednogłosowym, zwłaszcza monodią liturgiczną.

Rekonstrukcja średniowiecznych i renesansowych technik wokalnych, ścisła współpraca ze śpiewakami tradycyjnymi, studia nad kunsztem i bogactwem melodii tych społeczności, które zajmują się śpiewaniem „od zawsze”, poznanie liturgii i sposobów jej śpiewania, pozwala nam spojrzeć zupełnie na nowo na wielogłosową muzykę renesansową. Polifonię postrzegamy dziś coraz mniej jako ciąg choćby najpiękniej strojących akordów, ale przeciwnie, jako sumę niemal wolnych melodii, jednocześnie prowadzonych głosów, które już samodzielnie brzmiałyby doskonale,

ale tu składają się w specyficznej przestrzeni wielogłosowości. Bogatszy w te doświadczenia zespół powraca do pieśni wielogłosowej, wykonując czasami również utwory współczesne, uzyskując z reguły nowy i wciąż zaskakujący kształt dzieł.

BORNUS CONSORT – leading Polish vocal ensemble, specializing in early music performance under the artistic directorship of Marcin Bornus-Szczyński. The ensemble was founded in 1981 on the inspiration of Ewa Obniska, PhD, at the time director of the Production Board of Classical and Early Music of the Polish Radio Program II. The singers specialized in Polish music from the late sixteenth and early seventeenth century, but their interests gradually evolved in the direction of much earlier music. The first significant undertaking in the area of Medieval music was the presentation in 1984 of the thirteenth-century liturgical drama *Ludus Danielis* in the Grand Theatre in Warsaw, a spectacle played almost a hundred times until the 90s. New experiences followed, and today the ensemble's primary field of interest is monody (especially liturgical), i.e. one-part singing.

Reconstruction of Medieval and Renaissance vocal techniques, close collaboration with traditional singers, and studying their communities' melodic art and richness which occupied them

from the dawn of times, moreover acquainting ourselves with the liturgy, and finally, learning ways of singing it, allowed us a fresh look at polyphonic Renaissance music. Polyphony is seen today progressively less as a succession of even the most beautiful of chords, and more as a sum of free-like melodies or simultaneously conducted voices, which sound great even by themselves, but are combined here in the specific polyphonic space. Enriched by these experiences, the ensemble returns to polyphonic song, and occasionally performs contemporary works, obtaining new and surprising results.

Kwartet Wokalny TEMPUS powstał w styczniu 2009 r. Tworzą go profesjonalni muzycy, wokaliści skoncentrowani na stylowym wykonawstwie muzyki dawnej, a zwłaszcza renesansowej. Artyści doskonalili swoje umiejętności pod okiem takich mistrzów, jak Marcin Bornus-Szczyński czy Cezary Szyfman; współpracowali m.in. z zespołem Sabionetta (kier. art. Agnieszka Obst), Il Tempo (kier. art. Agata Sapiecha), Aulos czy światowej sławy belgijskim solistą – Dirkiem Snellingsem (Collegium Vocale Gent, Capilla Flamenca).

W zależności od potrzeb Tempus zwiększa skład do 5, 8 a nawet 14 osób. W lipcu 2011 roku

Tempus w powiększonym, 14 osobowym składzie, wspólnie z zespołem Il Tempo oraz Dirkiem Snellingsem dał koncert transmitowany przez Europejską Unię Nadawców (EBU) do wielu krajów Europy.

Obecnie we wciąż poszerzającym się repertuarze zespołu są zarówno madrygały, chansons czy wielogłosowe pieśni staropolskie, jak również szereg programów sakralnych (m.in. polskie pieśni wielkopostne, wszystkie zachowane kompozycje Wacława z Szamotuł, pełen cykl 18 responsoriów wielkopostnych (*Responsoria Tenebrae*) Tomása Luisa de Victorii, renesansowe i wczesnobarokowe motety, utwory adwentowe, a także kołędy).

Zespół koncertuje w całej Polsce, zdobywając sympatię publiczności oraz uznanie krytyków. Mimo krótkiego stażu ceniony jest zwłaszcza za ciekawe interpretacje i spójną barwę. W październiku 2010 r. zdobył Złoty Dyplom na ogólnopolskim konkursie muzyki liturgicznej „Ars Liturgica” w Gnieźnie.

Kierownikiem artystycznym od początku istnienia zespołu jest Andrzej Borzym jr – dyrygent, kompozytor i aranżer, absolwent Uniwersytetu Muzycznego im. Fryderyka Chopina w Warszawie.

Vocal Quartet 'TEMPUS' was founded in January, 2009. Its members are professional musicians and vocalists which concentrate on the stylistic

performance of early music, especially from the Renaissance. The artists perfected their abilities under such masters as Bornus-Szczyciński and Cezary Szyfman; they also collaborated with ensembles which included the Sabionetta (Agnieszka Obst, artistic director), Il Tempo (Agata Sapiecha, artistic director), Aulos, and the world-famous Belgian artist Dirk Snellings (Collegium Vocale Gent, Capilla Flamenca).

According to need, Tempus enlarges its composition to 5, 8, and even 14 singers. In July 2011, Tempus featured an expanded composition of 14 singers together with the ensemble Il Tempo and Dirk Snellings in a concert broadcast by the European Broadcasting Union (EBU).

The ensemble's present and constantly expanding repertoire includes madrigals, chansons, and Old Polish polyphonic songs, as well as a number of sacred programs (including Polish Lenten songs, the complete extant works of Wacław of Szamotuły, the full cycle of 18 Lenten responsorials (*Responsoria Tenebrae*) by Tomáš Luis de Victoria, Renaissance and early Baroque motets, music for Advent and carols).

The ensemble gives concerts throughout Poland, winning the public's admiration and the critics' acclaim. Despite its still recent appearance on the musical scene, it is valued especially for its interesting renditions and coherent sonority.

In October, 2010, it received a Golden Diploma at the Arts Liturgica, a national competition of liturgical music held in Gniezno.

From the ensemble's inception, the artistic directorship has been assumed by Andrzej Borzym, Jr. – conductor, composer, arranger, graduate of the Fryderyk Chopin University of Music in Warsaw.

CONCERTO ANTEMURALE jest inicjatywą muzyków specjalizujących się w grze na instrumentach historycznych, przede wszystkim z siedemnastego i osiemnastego stulecia. Wszyscy mają doświadczenia współpracy z renomowanymi zespołami barokowymi w kraju i za granicą, liczne koncerty na festiwalach, nagrania płytowe i radiowe. Muzycy Concerto Antemurale uważają kultywowanie

dawnych tradycji muzycznych za czynnik służący zachowaniu tożsamości kulturowej współczesnej Europy. Podobnie jak w czasach jagiellońskich Rzeczpospolita Obojga Narodów była „bastionem przeciw barbarzyństwu” – „antemurale” zachodniej chrześcijańskiej cywilizacji, tak dziś należy bronić jej przed zalewem nowego rodzaju barbarzyństwa – makdonaldyzacji gustów. Miejsce specjalne w repertuarze zespołu zajmuje staropolska muzyka sakralna przygotowywana we współpracy z wybitnymi zespołami śpiewaczymi. W niniejszym programie w zespole grają wybitni instrumentalści z całej Polski.

CONCERTO ANTEMURALE is an initiative by musicians specializing in performance on period instruments, especially those from the seventeenth and eighteenth century. All the involved

musicians have gained collaborative experience with renowned Baroque ensembles in Poland and abroad, gave many festival concerts, and made numerous CD and radio recordings. The musicians of Concerto Antemurale consider the cultivation of old musical traditions as a factor in the retention of contemporary Europe's cultural identity. Just as in Jagiellonian times the Polish-Lithuanian Commonwealth was a 'bastion against barbarianism' – an 'antemurale' of Western, Christian civilization – today it needs to be protected from the wave of a new barbarianism – the McDonaldization of tastes. A special place in the ensemble's repertoire is assumed by Old Polish sacred music, prepared in collaboration with outstanding vocal ensembles. In the present program, among ensemble members are distinguished instrumentalists from all over Poland.

CHÓR SARMACKI IM. GRZEGORZA GERWAZEGO GORCZYCKIEGO powstał specjalnie dla realizacji projektu „Chorał Sarmacki” w 2012 roku. Członkami chóru są uczestnicy warsztatów śpiewaczych prowadzonych od maja 2012 roku przez Roberta Pożarskiego. Trzon zespołu stanowią śpiewacy działających od dwunastu lat wrocławskich zespołów: Schola Gregoriana Silesiensis i Schola Mulierum Silesiensis oraz powstałej w 2010

roku na warszawskich Bielanach Szkoły Śpiewania Chorału. Podczas warsztatów, odbywających się na przemian we Wrocławiu i w Warszawie, zebrało się czterdziestoosobowe grono miłośników śpiewu z obu tych miast. Większość z nich ma już za sobą inne doświadczenia śpiewacze. Dzięki temu uczestnicy warsztatów zdołali w krótkim czasie przygotować program złożony z trzech dzieł Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego uzupełnionych śpiewami jednogłosowymi z ksiąg piotrkowskich. Zespół miał okazję poznać historię ksiąg piotrkowskich dzięki wykładom prowadzonym przez ks. dra Piotra Paćkowskiego, muzykologa i śpiewaka z Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Specyfikę muzyki Gorczyckiego oraz innych polskich kompozytorów epoki baroku poznawali na seminarium pod kierunkiem wybitnego znawcy tematu – Marcina Bornusa-Szczywińskiego.

Chór Sarmacki im. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego planuje kontynuację działalności związanej z muzyką swego patrona oraz chorałem z ksiąg piotrkowskich.

THE GORCZYCKI SARMATIAN CHOIR was founded specially for the project Sarmatian Chant in 2012. The choir's members are participants of vocal workshops led by Robert Pożarski from May 2012. The ensemble's core is made up of singers active for 12 years in Wrocław ensembles: the

Schola Gregoriana Silesiensis and Schola Mulierum Silesiensis, as well as the School of Gregorian Chant created in 2010, in Warsaw's Bielany district. A group of 40 song aficionados from Wrocław and Warsaw assembled at the workshops, held in alternation in the two cities. Because most already had other singing experience, they swiftly prepared a program of three works by Grzegorz Gerwazy Gorczycki with the addition of monophonic chant from the Piotrków books. The ensemble had the opportunity of acquainting itself with the Piotrków books' history through lectures by Father Piotr Pačkowski, PhD, musicologist and singer from the Catholic University of Lublin. They also studied the nature of Gorczycki's music and that of other Polish Baroque composers at a seminar led by a prominent authority on the subject, Marcin Bornus-Szczyński. The Gorczycki Sarmatian Choir plans to continue the activities connected with its patron's music and the chant from the Piotrków books.

ROBERT POŹARSKI – kantor, śpiewak, badacz rękopisów liturgicznych. W 1992 roku uzyskał dyplom solisty-śpiewaka w klasie prof. Edwarda Pawlaka; wielokrotny student Międzynarodowej Letniej Akademii Muzyki Dawnej w Wilanowie; studiował interpretację chorału średniowiecznego u Marcela Pérèsa, chorału bizantyjskiego u Chara-

lambosa Rimbasa. Należy do grona założycieli Lektorskiej Schola Cantorum, prowadzonej od 1988 roku przez ks. Wiesława Kądziałę przy Warszawskim Metropolitalnym Seminarium Duchownym. Od 1995 roku jest śpiewakiem zespołu Bornus Consort; od 1996 roku jest także kantorem i kierownikiem muzycznym Scholi Teatru Węgałty. Był jednym z sześciu solistów w międzynarodowym projekcie muzycznym *Codex Calixtinus* w ramach festiwalu Culture 2000. Od 2000 roku jest kantorem i kierownikiem artystycznym wrocławskiej Scholae Gregorianae Silesiensis; od 2002 roku jest kantorem zespołu Schola Mulierum Silesiensis. Jako specjalista w dziedzinie chorału gregoriańskiego i śpiewu tradycyjnego jest zapraszany do prowadzenia kursów i seminariów śpiewaczych. Współpracuje z Dominikańskim Ośrodkiem Liturgicznym w Krakowie. Od 2009 roku pełni funkcję kantora Kościoła Pokamedulskiego na warszawskich Bielanych.

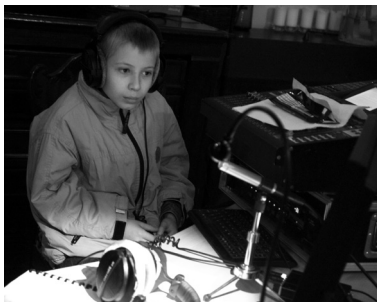
Wykonuje również repertuar barokowy i współczesny (m.in. wszystkie utwory wokalne Arvo Pärta), a także polskie pieśni z XVIII i XIX wieku; ma w dorobku 16 płyt z muzyką wokalną i wokально-instrumentalną.

ROBERT POŹARSKI – cantor, singer, liturgical manuscript scholar. In 1992, he obtained a degree in solo vocal performance in the class

of Prof. Edward Pawlak; he is also a many-time participant of the International Summer Academy of Early Music in Wilanów. He studied Medieval chant interpretation under Marcel Pérès, and Byzantine chant under Charalambos Rimbas. He is among the founding group of Lectors' Schola Cantorum, led from 1988 by Father Wiesław Kądziała at the Warsaw Metropolitan Major Seminary. From 1995, he is singer at the Bornus Consort, from 1996 cantor and music director to Wrocław's Scholae Gregorianae Silensiensis, and from 2002 cantor at the Schola Mulierum Silensiensis. As a specialist in Gregorian chant and traditional song, he is invited to lead vocal courses and seminars. He collaborates with the Dominican Liturgical Centre in Cracow. From 2009, he fills the function of cantor to the Former Camaldolese Church in Warsaw's Bielany district.

Robert Pożarski also performs Baroque and contemporary repertoire (including the complete vocal works of Arvo Pärt), as well as Polish songs of the eighteenth and nineteenth century; he recorded 16 CDs with vocal and vocal-instrumental music.

Antek ZAGAJEWSKI – sopran chłopięcy, członek chóru Pueri Cantores Wratislavienses działającego pod kierunkiem ks. Stanisława Nowaka przy

Papieskim Wydziale Teologicznym Archidiecezji Wrocławskiej.

Antek ZAGAJEWSKI – boy soprano, member of the Pueri Cantores Wratislavienses choir under the direction of Father Stanisław Nowak at the Papal Theological Department of the Wrocław Archdiocese.

TROMBASTIC to warszawski zespół muzyków, specjalizujący się w wykonawstwie muzyki z okresu renesansu i baroku. Ten jedyny w swoim rodzaju w Polsce zespół gra na grających na historycznych puzonach wąskomenzurowych: altowych, tenorowych, basowym i kontrabasowym.

Są to mistrzowskie instrumenty wykonane w najbardziej renomowanych manufakturach niemieckich: Finke i Meinel. Zespół posiada również instrumenty zbudowane około 1960 roku przez polskiego mistrza Sicińskiego – kopie najwspanialszych puzonów wykonanych w XVI w Norymberdze.

Trombastic wypracował dwa kierunki brzmieniowe: jeden to granie wyłącznie w składzie puzonowym (jako consort) i drugi, w którym dla wzbogacenia spektrum brzmieniowego zapraszani są muzycy grający na innych instrumentach oraz śpiewacy. Zespół na scenie prezentuje się wyjątkowo, a instrumenty brzmią wspaniale i monumentalnie. W przeszłości, dzięki dostojnemu brzmieniu tego instrumentu, puzoniści byli

zapraszani do gry w kapelach królewskich, książęcych, biskupich, miejskich i kościelnych. Ponadto puzon tenorowy, jako donośny instrument, świetnie się sprawdzał w kapelach ludowych, wykonujących muzykę taneczną. Zachowały się opisy Telemanna podróżującego po naszych ziemiach, któremu zdarzało się słuchać kapel grających w składzie: regał, puzon i bęben...

Nawiązując do tych tradycji zespół od 1987 roku regularnie koncertuje w kraju i za granicą. Był gościem najważniejszych polskich festiwali muzyki dawnej, a także w Czechach, Holandii, Norwegii, Grecji i w Niemczech. Artyści brali udział w mistrzowskich kursach u prof. Stephena Andersona (University of Kansas), prof. Ardasha Marderosiana (Chicago Lyric Opera), Gasa

Geversa (Utrecht) i innych. Puzoniści współpracują z wieloma innymi zespołami muzyki dawnej np. Ars Nova, Kapela Jasnogórska, La Tempesta czy Orkiestra Złotego Wieku, z którymi dokonali wielu nagrań archiwalnych i płytowych. Muzycy Trombastic oprócz dbałości o stronę wykonawczą zajmują się również odszukiwaniem i opracowaniem nieznanych utworów muzyki polskiego i europejskiego renesansu, dzięki czemu odzyskują one dawną świetność.

TROMBASTIC is a Warsaw ensemble of musicians specializing in the performance of music from the Renaissance to the Baroque. As the only ensemble of its kind in Poland, it plays on narrow-bore, period trombones: alto, tenor, bass, and contrabass. They are masterful instruments made by the most-renowned German manufacturers: Finke and Mainl. The ensemble also has in its possession instruments built around 1960 by the Polish master instrument maker Siciński, and are copies of the greatest trombones made in the sixteenth century in Nuremberg.

Trombastic developed two directions in its sonority: one is playing solely in trombone configuration (as a consort), while the second is enriching the sound spectrum with instruments played by invited musicians, as well as singers. The ensemble has a unique presence onstage,

while the instruments sound splendid and monumental. In times of old, the stately sound of this instrument had trombonists be invited to play in royal, princely, episcopal, municipal, and church chapel ensembles. In addition, the tenor trombone as a sonorous instrument did a wonderful job in folk ensembles performing dance music. There are surviving descriptions of Telemann travelling on our lands, and listening to ensembles in the configuration: regal, trombone, and drum...

Tying into these traditions, Trombasit gives regular concerts in Poland and abroad since 1987. The ensemble was guest at the most important Early Music festivals in Poland, as well as in the Czech Republic, Holland, Norway, Greece, and Germany. The artists participated in master courses given by Prof. Stephen Anderson (University of Kansas), Prof. Ardash Marderosian (Lyric Opera of Chicago), Gaspar Geversa (Utrecht), and others. The trombonists collaborate with many other Early Music ensembles, including Ars Nova, Kapela Jasnogórska (The Jasna Góra Ensemble), La Tempesta, and Orkiestra Złotego Wieku (The Golden Age Orchestra), creating many joint archival and disc recordings. Trombastic's musicians, apart from devoting care to the performance side, occupy themselves with finding and arranging unknown pieces from the Polish and European Renaissance, thanks to which they regain their old splendour.

PARVULE PUPULE

①	<i>Księgi rodzaju Jezusa Chrystusa</i> , Biblia Jakuba Wujka (1593),
ton wg <i>Antiphonarium</i> Łukasza Kupisza, Kraków (1655)	[10:35]
②	Marcin Mielczewski: motetto <i>Currite populi cum versu Quia puer est natus</i>	[5:35]
③	Introitus <i>Dominus dixit ad me</i> , ton II, <i>Graduale Petricoviense</i> (1651)	[2:57]
④	<i>Kyrie</i> , ton V, <i>Graduale Petricoviense</i> / Marcin Mielczewski: <i>Missa pro Nativitate DNJC</i>	[1:16]
⑤	<i>Gloria in excelsis Deo</i> – Marcin Mielczewski: <i>Missa pro Nativitate DNJC</i>	[3:15]
⑥	<i>Lectio Epistolæ beati Pauli Apostoli</i> , ton wg <i>Cantionale ecclesiasticum</i> , ks. J. Siedlecki	[2:24]
⑦	<i>Graduale Tecum principium</i> , ton II, <i>Graduale Petricoviense</i>	[3:51]
⑧	Alleluia. <i>Dominus dixit cum sequentia Grates nunc omnes</i> , ton VIII, <i>Graduale Petricoviense</i>	[2:33]
⑨	<i>Sequentia sancti Evangelii secundum Lucam</i> , ton wg <i>Cantionale ecclesiasticum</i> , ks. J. Siedlecki	[7:26]
⑩	Pastorela <i>Parvule pupule</i> – anonim (ok. 1699)	[4:07]
⑪	<i>Credo</i> – Marcin Mielczewski: <i>Missa pro Nativitate DNJC</i>	[7:02]
⑫	Offertorium – <i>Lætentur cæli</i> , ton IV, <i>Graduale Petricoviense</i>	[2:48]
⑬	<i>Sanctus</i> – Marcin Mielczewski: <i>Missa pro Nativitate DNJC</i>	[2:10]
⑭	Adam z Wągrowca, <i>In Elevatione cum Fantasia prima II toni</i>	[1:53]
⑮	<i>Agnus Dei</i> – Marcin Mielczewski: <i>Missa pro Nativitate DNJC</i>	[1:40]
⑯	Communio – <i>In splendoribus</i> , ton VI, <i>Graduale Petricoviense</i>	[3:37]
⑰	Stanisław Sylwester Szarzyński, <i>Sonata in D a tre</i>	[6:52]
⑱	Pastorela – <i>Ktoś o tej dobie</i> , anonim (przed 1738)	[3:50]
⑲	<i>Ite missa est</i> , ton VI, <i>Graduale Petricoviense</i>	[0:46]
⑳	Stanisław Sylwester Szarzyński: <i>Gloria in excelsis Deo</i> , motetto de Nativitate Domini	[3:25]

Total time: [78:02]

Bornus Consort

Tatiana Pożarska – sopran | soprano
Antek Zagajewski – sopran chłopięcy | boy soprano ⁽¹³⁾

Robert Pożarski – alt, tenor, kantor praęcator,
kantor ⁽¹⁾, kierownictwo muzyczne | alto, tenor, cantor-
praęcator, cantor ⁽¹⁾, artistic leadership

Marcin Bornus-Szczyński – tenor, kantor ⁽⁷⁾, ⁽⁹⁾
tenor, cantor ⁽⁷⁾, ⁽⁹⁾

Mirosław Borczyński – baryton | baritone
Stanisław Szczyński – bas | bass

Kwartet Wokalny Tempus Vocal Quartet 'Tempus'

Marta Czarkowska – sopran | soprano

Robert Lawaty – alt | alto

Andrzej Borzym jr – tenor

Leszek Kubiak – bas | bass

Concerto Antemurale

Leszek Firek – I skrzypce, koncertmistrz | I violin,
concert-master

Justyna Skatulnik – II skrzypce | II violin

Maciej Kaziński – viola da gamba, violone, dulcjan
viola da gamba, violone, dulcjan

Michał Sawicki – organy | organ

Trombastic

Piotr Wawreniuk – puzon altowy | alto trombone
Piotr Dąbrowski – puzon tenorowy | tenor trombone
Michał Kiljan – puzon tenorowy | tenor trombone
Robert Krajewski – puzon basowy | bass trombone

Chór Sarmacki im. G.G. Gorczyckiego The Gorczycki Sarmatian Choir

Soprany | Sopranos

Marta Dobrowolska

Marzena Grzymała

Emilia Jermolaviciute

Ewelina Krzywka

Katarzyna Lorenc

Hanna Pasierska

Agnieszka Skórzewska

Barbara Tumanowicz

Agata Zalewska

Alty | Altos

Dominika Krupińska

Paulina Kukiz

Monika Pawelec

Wiktoryna Puzanowska

Joanna Sipika

Tenory | Tenors

Piotr Kędra, Michał Krzywka – kantor | cantor ⁽⁸⁾

ks. Radosław Pleskot – kantor | cantor ⁽⁶⁾, ⁽⁸⁾

Jan Traczyk – kantor | cantor ⁽⁸⁾

Tomasz Traczyk

Basy | Bases

Edmund Kuna

Jerzy Modrzejewski

Mateusz Pigoń – kantor | cantor ⁽³⁾, ⁽⁸⁾

Maciej Reda

Konrad Zagajewski

Sequentia in Natiuitate Domini.

trem posteris, in fide stabilem. Qui nobis tribuat
peccati veniam: reatus deleat, & donet patriam
in arce siderum. Amen.

In Natiuitate Domini Sequentia, & per Octauam eius.

Grates nunc omnes reddam^{us} Domino Deo,
qui sua Natiuitate nos liberauit de dia-
bolica potestate. Huic oportet ut canamus cum Ange-
lis semper gloria in excelsis.

In Festo Ascensionis Domini, & per Octauam eius.

Rex omnipotens die hodierna. Mundo
triumphali redemptor potentia. Victor
ascendit

P

PARVULE PUPULE

1	<i>Księgi rodzaju Jezusa Chrystusa, Biblia Jakuba Wujka (1593), ton wg Antiphonarium Łukasza Kupisza, Kraków (1655)</i>	[10:35]
2	Marcin Mielczewski: <i>motetto Currite populi cum versu Quia puer est natus</i>	[5:35]
3	<i>Introitus Dominus dixit ad me, ton II, Graduale Petricoviense (1651)</i>	[2:57]
4	<i>Kyrie, ton V, Graduale Petricoviense / Marcin Mielczewski: Missa pro Nativitate DNJC</i>	[1:16]
5	<i>Gloria in excelsis Deo – Marcin Mielczewski: Missa pro Nativitate DNJC</i>	[3:15]
6	<i>Lectio Epistolae beati Pauli Apostoli, ton wg Canticale ecclesiasticum, ks. J. Siedlecki</i>	[2:24]
7	<i>Graduale Tecum principium, ton II, Graduale Petricoviense</i>	[3:51]
8	<i>Alleluia. Dominus dixit cum sequentia Grates nunc omnes, ton VIII, Graduale Petricoviense</i>	[2:33]
9	<i>Sequentia sancti Evangelii secundum Lucam, ton wg Canticale ecclesiasticum, ks. J. Siedlecki</i>	[7:26]
10	<i>Pastorela Parvule pupule: anonim (ok. 1699)</i>	[4:07]
11	<i>Credo – Marcin Mielczewski: Missa pro Nativitate DNJC</i>	[7:02]
12	<i>Offertorium – Lætentur cæli, ton IV, Graduale Petricoviense</i>	[2:48]
13	<i>Sanctus – Marcin Mielczewski: Missa pro Nativitate DNJC</i>	[2:10]
14	<i>Adam z Wągrowca: In Elevatione cum Fantasia prima II toni</i>	[1:53]
15	<i>Agnus Dei – Marcin Mielczewski: Missa pro Nativitate DNJC</i>	[1:40]
16	<i>Communio – In splendoribus, ton VI, Graduale Petricoviense</i>	[3:37]
17	<i>Stanisław Sylwester Szarzyński: Sonata in D a tre</i>	[6:52]
18	<i>Pastorela – Ktoś o tej dobie: anonim (przed 1738)</i>	[3:50]
19	<i>Ite missa est, ton VI, Graduale Petricoviense</i>	[0:46]
20	<i>Stanisław Sylwester Szarzyński: Gloria in excelsis Deo, motetto de Nativitate Domini</i>	[3:25]

Total time: [78:02]

Bornus Consort, Kwartet Wokalny Tempus | Vocal Quartet 'Tempus'
Zespół instrumentów dawnych Concerto Antemurale | Ensemble of Ancient Instruments 'Concerto Antemurale'
Trombastic, Chór Sarmacki im. Grzegorza Gerwazego Gorczyckiego | The Gorczycki Sarmatian Choir
Robert Pożarski – kierownictwo muzyczne | Artistic leadership

Sponsor:

Partnerzy:

Kościół Pokamedulski
w Lesie Bielańskim w Warszawie

Kościół Uniwersytecki we Wrocławiu

„Dobre Miejsce” Sp. z o.o.

POLSKI
ENGLISH

DUX 1172

